

gočnosti malo na-nje sije, posebno mora pa na tacih prostorih vedno dovolj vode biti, da se morejo prešiči v njej hladiti.

Nič manj kakor prevelika toplota ni tudi velik mraz domači živini škodljiv; zlasti velja to od mladčev, katerim sploh toplota bolje dé. Prasčeki in jagnjeta so za mraz silno občutni, in hlevi, v katerih so, morajo vedno dosti topli biti, če ne, zadene gospodarja velika zguba. Tedaj tudi ni dobro, da se stare ovce, ko se z mrzle paše in dostikrat vse premočene v hlev vrnejo, koj k jagnjetom spusté, ki so domá ostala. Najbolj škodljiv je živini puh in naglo premenjeno vreme; puh je toliko bolj škodljiv, kolikor bolj segreta je živina, na katero vleče, tedaj posebno potem, ko je mogla živina trdo delati in se sprehajati. Ta škodljivost se dostikrat pri konjih vidi in pa tudi pri družih živinčutih, ktera v zeló toplih hlevih živé in blizo vrat, oken in duškov stojé. Živina naj se tedaj v hlevu tako postavi, da mrzla sapa ne puha naravnost na njo; dostikrat zadostuje lesena stena, ktera živinčeto ve varuje.

Naglo premenjenje toplote je toliko bolj škodljivo, kolikor večji je razloček med toploto in mrazom. Navadno mislijo ljudje, da samo to je živini škodljivo, da iz toplote v mraz pride; gotovo pa je, da se morejo živinčeta tudi takrat premraziti in zboleti, če iz mraza pridejo naglo v topel hlev. Zavaljo tega je tudi treba, da se hlevi tudi poleti prevetrujejo tisti čas, ko se živina sprehaja ali je pa pri delu, da je kaka škoda ne zadene, kedar se potem v pretople in soparne hleve vrne. Ako zadnjič hlevi niso neizmerno topli, bo malokdaj kakemu živinčetu škodovalo, če prav naravnost iz hleva ven na mraz pride.

Kedar se ovce zavaljo striženja kopljejo in umivajo, naj se posebno na to gleda, da se potem na toplem in zračnem kraju osušijo; najslabeji kraj za to je hlev, ker se vlažna soparica, ktera o sušenju iz ovčjega života puhti, ne dá iz hleva spraviti drugač, kakor da sapa skozi hlev vleče; to je pa ovcam nevarno. Ako pa ta soparica v hlevu ostane, se ovce preveč počasi suše, in ostanejo toraj predolgo v veliki vlažnosti, ktera je posebno ovcam zeló škodljiva. Ta živinčeta je tedaj po mogočnosti varovati, da dež ne gré na-nje, ker ni le volna potem manj vredna, če je mnogokrat premočena, ampak tudi marsiktere nevarne kužne bolezni se izcimijo iz tega. Ravno tako je tudi gosta in vlažna megla škodljiva, ker tudi kakor dež ovce moči; skrben gospodar tedaj svojih ovac o megli ne bo na pašo puščal, ker velika vlažnost zraka k marsikterim boleznim pripomore.

Tudi ostrižene ovce potrebujejo, da se ne prehlade, posebne previdnosti, da se o deževnem in vetrovnem vremenu koj po strižbi ne ženejo iz hleva, ker jih volna gotovo varuje, za vlažnost in mraz pa so zelo občutne.

Dostikrat peljejo tudi konje koj na vodo, ko od dela vsi vroči in dostikrat potú vsi mokri domú pridejo. Nevarne bolezni iz prehlajenja, kakor klanje, vnetje kopit, še celó pljučni prisad so dostikrat nasledki take nemarljivosti. Ravno tako je konjem škodljivo, če, kakor se navadno godí, vsi premočeni v hlev pridejo in jih nihče do suhega ne obriše. Skrbni gospodar bo tedaj vselej skrb imel, da se vsa njegova delavna živinčeta dobro obrišejo in odrgnejo, predno od dežja vsa premočena v hlev pridejo, ali vsaj koj potem, ko v svoje staje pridejo in se razpravijo.

(Dalje prihodnjič.)

Stroj (mašina), s katerim se krave molzejo.

Gotovo je našim gospodarjem znano, ne le samo po sporočilih „Novic“, ampak žalibog! tudi iz lastne skušnje, da je razsajala in še zdaj pri nas na nekterih krajih razsaja gobčnica in parkljenica pri živini.

Lepo so „Novice“ podučevale gospodarje o tej bolezni, o njenih prikaznih, jim nasvetovale prav dobra zdravila in jih svarile pred škodljivimi „universalmitelni“.

Ta bolezen se prikaže ne le samo na parkljih in v gobcu, ampak pri kravah pride velikokrat tudi v vime. To se je zgodilo tudi pri mojih kravah. Na sescih naredili so se mehurji in koža se je odlučila. Z rokami krave molsti ni bilo mogče zaradi bolečine; krave ne molsti, je pa zopet velika škoda pri gospodarstvu, ker krava zgubi potem mleko.

Kupil sem zatoraj v Ameriki znajdeni stroj (mašino) za molzo krav.

Ta stroj obstoji iz štirih kavčukastih cevk, v ktere so vpeljane štiri druge sreberne cevke po 2 palca dolge in debele kakor žveplenka.*) Vsaka teh srebernih cevk ima 6 luknic, na vsaki strani po tri nasprotne. Te sreberne cevke se vtaknejo vsaka v en sesec, spodaj se pa postavi žehtar. Mleko kar hitro počne samo od sebe teči, in krava je pomolzena v nekoliko minutah.

Krave prav rade mirno stojé, ker ne trpijo nobene bolečine.

Iz svoje lastne skušnje priporočam tedaj našim gospodarjem ta stroj ne le samo za krave na vimenih bolne, ampak tudi za krave, ktere na priliko zavaljo parkljenice ne morejo stati. Ker na ta stroj se krava tudi ležeča lahko molze, tako, da se kavčukaste cevke v skledo napeljejo.

Jaz sem dobil ta stroj iz Dunaja od A. Friedmana, Praterstrasse Nr. 26, za 6 gold. 50 kr.

Grad Slivniški na Štajarskem.

Franjo Kuralt, oskrbnik.

Kako stoji s turško govejo kugo?

Na Kranjskem smo dosihmal še zmirom obvarovani te nesreče. Tudi na Primorskem je ni; kaj pa okoli Trsta onjavijo, da ostro zapirajo hleve in hiše, ni nam znano, samo to vemo, da turške goveje kuge tudi ondi ni, in da bolezen, ki jo tam imajo, utegne biti le kužna črnica (antraks) ali kaj takega.

Iz dopisa deželne vlade Hrvaške od 1. dne t. m. pa smo zvedeli to-le:

V Požeški županiji je do 21. novembra v 5 vaseh na novo zbolelo 73 govéd in od poprej še bolnih ostalo 39, od teh 112. se jih je ozdravilo 27, poginilo 42, bolnih ostalo pa 43. — Od prvega začetka kuge v Požeški županiji, to je, od 28. septembra do 22. novembra je tedaj v 5 vaseh izmed 1343 govéd v 115 hlevih zbolelo 414 govéd za govejo kugo, od katerih jih je poginilo 257, ozdraveli ste 102, pobili so jih 12.

V Virovitiški županiji je kuga v Breznici in Lukačevcu popolnoma potihnila, zato sta se ta dva kraja že razglasila za zdrava, in v tej županiji je le še v Ribnji pustinji kuga, kjer je med 181 govédi jih

*) „Novice“ so že v 8. listu 1843. l. priporočale enake cevke, po katerih se v boleznih vimenskih mleko iz vimena odtoči, in tako cevko takrat tudi narisano prinesle, samo da one cevke so koščene in veljajo po 30 soldov. Da so gumielastične ali kavčukaste bolje, to je gotovo.